

STRATEGIES OF INTERVENTION AND SOCIAL ACTION WITH CHILDHOOD AND ADOLESCENCE

Barcelona, 3-7 martie 2014,

Faculty of Social Education and Social Work, Ramon Llull University

Ion I. IONESCU *

Universitatea *Ramon Llull* Barcelona este o universitate profund implicată în domeniul cercetării științifice în timp ce desfășoară o activitate didactică de înalt nivel, promovând spiritul de inovație și creativitatea. Excelența academică este un obiectiv prioritar, de aceea universitatea se străduiește să pună la dispoziția cadrelor didactice și studenților toate resursele disponibile. Tinerii care vin să studieze la *Faculty of Social Education and Social Work* sunt atrași de formarea profesională de calitate realizată de către profesori cu mare reputație, care combină responsabilitățile de predare cu activitatea profesională și de cercetare, cu participarea activă în diferite domenii ale acțiunii sociale. Studenții au tutori care-i însoțesc în activitățile de grup și le oferă informațiile necesare (precum dirigintele unei clase de elevi). Se pune mare accent pe dezvoltarea competențelor centrate pe dezvoltarea personală și profesională. Studenții de la asistență socială fac circa 450 de ore de stagii în centre, servicii și instituții ale socialului (facultatea are legături cu peste 400 de instituții legate de contexte diferite de intervenție: minori, persoane cu handicap, persoane în vârstă, imigranți etc.). Pe parcursul studiilor ei au posibilitatea să participe la schimburi de experiență internațională pe termen scurt și lung, în universități și instituții europene și americane. Un centru deschis în facultate ghidează oferta de formare, face orientare individuală în căutarea locurilor de muncă. Excelentele posibilități și condiții de desfășurare a activităților culturale și sportive atrage de asemenea studenții. În plus ei participă la toate seminariile internaționale organizate în facultate, ca și la programele de cercetare.

Astfel, între 3 și 7 martie 2014, a avut loc în facultatea amintită *International Week - Strategies of intervention and social action with Childhood and Adolescence*. Seria de conferințe s-a concentrat pe strategii de intervenție și acțiune socială cu copiii și adolescenții într-un context european în care inegalitățile sociale sunt în creștere iar politicile sociale europene și strategiile de intervenție se

* Professor, *A.I.Cuza* University, Department of Sociology and Social Work, Iași, România;
email: ion@uaic.ro

confruntă cu numeroase noi provocări. Profesorii care au avut intervenții în plen și pe secțiuni au venit din Belgia, Canada, Danemarca, Republica Cehă, Franța, Lituania, Germania, România, Spania, Suedia, Olanda, Statele Unite al Americii etc., fiecare aducând experiențe dintre cele mai diferite. Facultatea a facilitat întâlnirea lor într-un spațiu de dezbateră cu profesori, cercetători, studenți, personal nedidactic, lucrători de pe teren. Au urmărit să-și împărtășească experiența și rezultatele cercetărilor, dar să prezinte și principalele provocări și oportunități în domeniu, în țările lor, în actualul context: Gwendy Moetjens de la *Plantijn Hogeschool Belgium*, Veronique De Roeck, *University Heverlee- Leuven*, Maurits Wismans, *College of Leuven*, Monika Chrenková de la *University of Ostrava*, Cehia, Inge Danielsen de la *UCC University of Applied Sciences Denmark*, Jacob Graack de la *University of Denmark - Social education*, Valter Parve - *University of Tartu* Estonia, Mercedes Carrasco, Argentina - *BUC Ressources France*, Jolanta Pivoriene și Mykolas Romeris de la *University of Lithuania*, Ion Ionescu de la *Universitatea Alexandru Ioan Cuza Iasi* Romania, Maite Marzo - *Pere Tarrés Faculty of Social Education & Social Work*, Spain Academic Secretary, Enric Benavent de la *Ramon Llull University* ca și Genoveva Rosa - Vice dean for Degree studies, Paco López decan al *Pere Tarrés Faculty of Social Education & Social Work*, Txus Morata, Gisela Riberas, Jesús Vilar de la *Faculty of Social Education & Social Work*, Erika Lundby, Kristina Gustafsson și Helene Jacobson de la *University Växjö* Sweden, Jeroen Knevel de la *Hogeschool Utrecht*, Netherlands, Cathryne Schmitz de la *University of North- Carolina at Greensboro* SUA, Michaela Dihlová, Ostrava, Naomi Hiroe, Kristina Klatt, *Katolische Hochschule Freiburg* Germany, Leonie Hammer - *Evangelische Hochschule Darmstadt*, Germany ș.a.

O mulțime de aspecte s-au schimbat în îngrijirea copiilor și tinerilor belgieni. Un nou decret în domeniu se implementează din decembrie 2013 și are menirea de a reforma instituții și centre de îngrijire a copiilor și tinerilor. Se merge mai mult pe implicarea și contribuția comunității (de când se pune problema *să se facă mai mult cu mai puțin...*). Se caută modalitățile eficiente ca asistența să fie suficientă iar copiii și tinerii să nu stea mult pe liste de așteptare. Autoarea comunicării a prezentat sistemul belgian de îngrijire a sănătății copiilor și tinerilor, cu avantajele dar și cu dezavantajele lor, insistând asupra modelului Tejo (terapie pentru tineri).

Și în Cehia reformele în domeniul protecției copilului sunt vizibile și la ordinea zilei. A intrat recent în vigoare a nouă lege a serviciilor sociale care evită dezavantajele departamentalismului și ale lipsei de unitate. Se vizează o mult mai mare transparență și unitate în sistem, dar și punerea în aplicare a standardelor unite în protecția socială și juridică a copiilor.

Principala sursă de inspirație și punct de plecare a prezentării situației din Danemarca a fost experiența câștigată de autor în calitate de șef al unei instituții de zi dintr-o comunitate vulnerabilă din Copenhaga, comunitate în care numeroase persoane, familii au venituri mici, rata șomajului este mare și au apărut diferite tipuri de crimă organizată, bande de tineri, minorități etnice fără legătură cu societatea daneză și care au mari dificultățile lingvistice și nu numai. După o scurtă introducere în care a identificat bazele pedagogiei și asistenței sociale daneze, autorul s-a referit la implicarea părinților în viața de zi cu zi a copiilor, deciziile cotidiene ale instituțiilor și serviciilor sociale ca parte activă a comunităților locale, la calificarea educatorilor sociali angajați să se ocupe de diferite tipuri de aspecte precare etc. Scopul principal al educatorilor sociali este responsabilizarea părinților și copiilor.

O altă comunicare a analizat natura și scopul lucrului cu familiile care au copii, în patru țări europene: Anglia, Danemarca, Franța și Țările de Jos. Prin studii de caz, interviuri, folosind triangulația etc. au fost prezentate politici, furnizorii de servicii, moduri de organizare a unor seminarii consultative, dar și aspecte concrete ale muncii cu familiile, barierele întâlnite de către facilitatori etc.

Șansele de ocupare a adolescenților germani cu dizabilități intelectuale au fost mici, dar în această țară lucrează, sunt angajați aproape 300 000 de tineri cu dizabilități. Guvernul german a semnat "Convenția cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități" în 2006, prin care a vizat creșterea oportunităților de angajare a acestora pe piața muncii, în condițiile crizei, când e mai dificilă obținerea și menținerea unui loc de muncă. În Germania se propun mereu noi proiecte pentru a menține o piață a muncii deschisă, incluzivă, accesibilă (și pentru tinerii cu dizabilități).

În documentele sale recente, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) afirmă urgența îmbunătățirii serviciilor de sănătate mintală pentru copii și adolescenți.

Raportul ATALAS (din 2011) clarifică liniile fundamentale ale politicilor privind sănătatea mintală a copiilor și adolescenților în prezent și viitor. Uniunea europeană urmează recomandările OMS și pune în aplicare principiile *Declarației privind Sănătatea Mintală în Europa* (2005) și ale *Cărții verzi de îmbunătățire a sănătății mintale a populației*. Declarația subliniază preocuparea pentru sănătatea mintală a tinerilor, și a celor care au nevoie de tratament special și de servicii aferente de sănătate mintală care valorifică interprofesionalismul practicienilor (psihiatri, psihologi, sociologi, asistenți sociali și medicali etc.). Este importantă monitorizarea mediului psiho-social actual. Într-o comunicare au fost prezentate date reieșite din compararea experienței a șase țări europene: Danemarca, Finlanda, Germania, Lituania, Scoția și Spania. În România, există multe probleme urgente (demografice, sociale, decalaje economice față de țările dezvoltate, dezechilibre regionale, polarizare etc.) Părinții migranți cu copii singuri acasă este una relativ nouă. Ea a devenit un obiect de studiu și de intervenție pentru asistenții sociali, ca și problema problema copiilor remigranți. Intervenția autorului comunicării a vizat modul în care se realizează formarea inițială – prin cursuri, seminarii, instruire practică, stagii etc. a asistenților sociali care se ocupă de copiii, de elevii care se întorc în România și nu știu limba țării, care se integrează cu greu în clase, școli, comunități. O altă comunicare a vizat modele de intervenție care permit abordarea nevoilor adolescenților la locurile lor de muncă, reorganizarea relațiilor disfuncționale cu familia etc. Altă comunicare a vizat nevoile nonmateriale ale tinerilor, la fel de importante ca și cele materiale. Este important ca toți cei implicați în activitatea socială, la toate nivelurile, să aibă cunoștințe privind nevoile nonmateriale ale tinerilor și să arate disponibilitate față de satisfacția tinerilor și din acest punct de vedere. O altă comunicare a vizat modalitățile de identificare a abilităților de angajare, necesitatea dezvoltării acestor abilități, împuternicirea tinerilor în fața provocărilor nenumărate în etapa tranziției lor spre maturitate. Intervenția educațională joacă rol cheie, ca și lucrul în echipă, responsabilitatea și co-responsabilitatea, perseverența, comunicarea, flexibilitatea. Se constată o diferență semnificativă între dezvoltarea aspectelor conceptuale privind drepturile copilului și punerea lor în aplicare. Este importantă dimensiunea teritorială clară a intervenției în rețea (“Interxarxes”, “PROINFANCIA Caixa etc). În alte țări, o problemă importantă a asistenților sociali este aceea de a-i învăța pe copii să consume. Ei sunt mai vulnerabili la internalizarea materialismului și consumerismului în fața tuturor presiunilor de a avea tot felul de obiecte “cool”. A fost prezentată metodologia Lundby de educare a consumatorilor copii de 7-12 ani. Altele comunicări au vizat modalități de lucru ale personalului din domeniul asistenței sociale cu tinerele fete migrante, integrarea copiilor din familiile de imigranți în sistemul de învățământ, abordarea bazată pe soluții etc.

Bineînțeles că participanții nu au putut rata șansa de a vizita Barcelona, capitala Cataloniei, unul dintre cele mai frumoase orașe din lume.

Legenda atribuie întemeierea localității lui Hamilcar Barça, tatăl lui Hannibal. Romanii au transformat orașul în castru (rămășițe romane importante și foarte bine păstrate se văd peste tot în oraș, în special în Plaça del Rei). Barcelona oferă oportunități nenumărate turiștilor. Bulevardele sunt pline, până noaptea târziu, de florari, vânzători de păsări, artiști de stradă, cafenele, restaurante, spectacole... Remarcabilă este moștenirea arhitectului Gaudí, care a locuit și a lucrat la Barcelona, și care a lăsat lucrări faimoase precum Palau Güell, Parc Güell și imensa, dar încă neterminată biserică Sagrada Família. Există muzee cu lucrări ale lui Joan Miró, Pablo Picasso ș.a. Pe bulevardul Passeig de Gràcia se află Casa Milà (La Pedrera), Casa Batlló. Imagini spectaculare ale orașului, de neuitat, sunt oferite celor care urcă Montjuïc, la Mănăstirea Tibidabo etc.